

Posamezne številke.
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 13. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12-50, za ino
semajno D 20-50, dostavljen na do-
m D 14—, na izkaznice D 12-50.
Izdati po dogovoru.

Naročni se pri upravi "TA-
MARBOR, Jurčičeva ulica 4."

TABOR

Posamezne številke.
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritišče, desno. Tele-
fon št. 24. — ŠHS poštnoštevnica
redni št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, petek 20. julija 1923.

Številka: 161

Zakasnela mirovna po- godba.

Dne 24. julija se izvrši slavnosten podpis mirovne pogodbe s Turčijo. V idilični Lausanni so diplomatje preživeli zimo in pomlad; včasih so završile po listih vznemirajočih vesti, da se bo lausanska konferenca razšla, drugič pa so poslali v svet optimistična poročila o sporazumu; izgleda pa, da je to vse imelo samo en namen: opozoriti svet, da lausanska mirovna konferenca dela. Skoraj čez noč poprej zavlačevalo delo in otežkočale spoznanje, in izmet paša je dobil iz daljne Angore dovoljenje, da mirovno pogodbo podpiše. Nekoliko sumljiva naglica!

V mednarodnem smislu je ta zakasnela mirovna pogodba značilen političen dokument. Turki so imeli zelo srečno roko: izmed poraženih držav so jo odrezali najboljše. Tudi njim je pariška mirovna konferenca pripravila mirovni diktat; tudi Turčiji je bila naložena težka kazen za njeno zavezništvo z Nemčijo. Turške meje so pošteno okrnili. Velik del turškega ozemlja je bil priključen Grčiji, ki bi ga morebiti tudi obdržala, če bi ne bilo v Grčiji težkih političnih zmešnjav, ki so ji škodovala na znotraj in na zunaj. Gospodarska poglavlja sevrške mirovne pogodbe, pa so bila takšna, da je Turčija postala igračka v rokah zavezniških kapitalistov.

A Turki se niso dali ugnati. Carigrad in sultana z vsemi njegovimi nebeškimi predpravicami so prepustili Antanti, sami pa so organizirali v Mali Aziji krepak odpor. Neznanca Angora je zasenčila sloviti Stambul, in bivši poštni uradnik in literat Kemal je prekosil sultana in vso njegovo častljivo okolico. Tudi na Turškem je sveža realnost zmagala nad zgodovino, krepka akcija nad okostenelim formalizmom! Razkroj grške armade je iznenadil samo Angoro, dogodki v Atenah pa so globoko razočarali zapadne grške prijatelje.

Usoda sevrške mirovne pogodbe je zelo poučna. Tam, kjer zavezniki niso neposredno interesirani (kakor na Nemčiji), so bili popustljivi in needni, zato je imel poraženi narod več izgleda na uspeh. Tudi v Srednji Evropi bi bil položaj drugačen, če ne bi Avstriji in Madžari zadeli ob krepak odpor Češkoslovaške in Jugoslavije. — Prvi grobokop sevrškega miru je bila grška politična nestanovitnost, njeno dinastično spletkarstvo. Ne smemo seveda omalovaževati strnjene nacionalnega odpora angorske Turčije in njenih po nemškem vzorcu organiziranih čet. Tema dvema čimteljema se je pridružila nesloga med zavezniki. Na bližnjem vzhodu so trčili gospodarski interesi Francije in Anglije. Francija je že izza predvojne časa simpatizirala s Turki. Trudila se je izpodriniti Nemčijo. Kljub temu, da je veljala kot strogo liberalna država, se je na bližnjem istoku opirala na katoliške verske družbe, obenem pa je z vso vmeno zagovarjala muslimanske interese. Francija je tolerirala več ali manj odkrito egiptsko gibanje za neodvisnost. Angleška taktika je bila drugačna: Anglija se je bala ojačenja in modernizacije turške carevine, ker bi utegnili to omajati njene pozicije med indijskimi muslimi. Francija je nadalje podpirala težnje carske Rusije, dočim se jim je Anglija protivila, boječ se, da bi Rusija podrla bosporske ograde in se razmahnila po Sredozemskem morju, kar bi pomenilo opasno konkurenco.

Ta divergenca v francoski in angleški politiki na bližnjem vzhodu, ki ima seveda še posebno kapitalistično ozadje, ki ga je klasično pokazala borba za Mosul, je pomagala razveljaviti sevrško mirovno

Prihod kraljeve dvojice na Bled.

Beograd, 19. julija. (Izv.) »Politika« poroča: Kralj je včeraj zvečer odpotoval na letovišče na Bled. Radi tega se je včeraj popoldne vršila na dvoru seja ministrskega sveta pod predsedstvom Nj. Vel. kralja. Posamezni člani vlade so podali poročila o dosedanjem delovanju parlamenta ter o delu, ki ga naj izvrši parlament še pred počitnicami. Govorilo se je tudi o splošnem položaju. V zadevi dopustov članov vlade je bilo sklenjeno, da odide na dopust najprej ministrski predsednik Pašić, ostali ministri pa naj se vrste po vrstnem redu.

Ljubljana, 19. julija. (Izv.) Včeraj ob 16.30 sta se odpeljala kralj in kraljica

iz Beograda na Bled. Na kolodvor so ju spremili člani vlade in vojaški dostojanstveniki. Potovanje se je vršilo popolnoma inkognito in ni bilo nikjer oficijelnih sprejemov. V Ljubljano je došel vlak ob 8.15 ter je krenil ob 8.30 naravnost proti Bledu.

Bled, 19. julija. Na Bledu se je nastanil kraljevski par v kraljevi vili Savbor. Blejčani so se že delj časa pripravljali, da bi napravili visokemu paru bivanje na Bledu čim najprijetnejše. V nedeljo 22. tm. zvečer bo na jezeru svečana bakljada in »beneška noč«, prirejena v istem obsegu kakor lani. Po vseh hribih naokoli bodo žareli kresovi.

Radić si zadržuje vrv.

Državni pravdnik bo zahteval njegovo izročitev sodišču.

Beograd, 18. julija. Kako razpoloženje je nastalo v Beogradu proti Radiću, kaže dejstvo, da je v svoji današnji seji min. svet razpravljal o vprašanju, da se od narodne skupščine zahteva izročitev Radića sodišču radi govora, v katerem je žalil kraljevo rodbino, zlasti kraljico.

Beograd, 18. julija. V klerikalnem klubu se pojavlja vedno hujša opozicija proti paktu z Radićem, ki je klerikalce opeharil, zlasti tudi v vprašanju objave Markovega protokola. Govori se, da bodo klerikalci zveze z Radićem prekinili in sklenili separatni sporazum z radikalci, morda celo tudi šli v vlado. Značilno je, da radikalni listi že nekaj dni sem ne napadajo klerikalcev.

Zagreb, 18. julija. Čuje se, da bo državni pravdnik že jutri zahteval Ra-

dićevo izročitev. Imunitetni odsek se sešane jutri ali pojutrišnjem in bo sklepal o zahtevi.

Beograd, 19. julija. (Izv.) »Novosti« poročajo: V poučenih krogih se zatrjuje, da bo Radić radi žalitve Nj. Vel. kraljice, ki jih je izrekel v nekem svojem zadnjem govoru, stavljen pred sodišče. Tozadevno piše »Samouprava«, oficijelno glasilu Pašića: »Ravno ta drzni napad na kraljico ne sme ostati nekaznovan. Ne glede na vse njegove dosedanje napade na politične osebe, na vlado in državo je ta napad tako podel, da ne sme ostati brez posledic. Nujno potrebno je, da se da Radiću občutiti avtoriteta in moč države in da se proti njemu čimprej uporabijo vsa zakonita sredstva.«

Pašić odpotuje že v pondeljek v Pariz.

Trifković njegov namestnik.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Kakor se doznava, odpotuje ministrski predsednik že v pondeljek v inozemstvo. Zatrjuje se, da bo še pred svojim odhodom izpolnil vlado ter imenoval ministre na ona mesta, ki še niso zasedena.

Beograd, 18. julija. Pred svojim odhodom na Bled je kralj podpisal ukaz, s katerim imenuje Trifkovića za Pašićevega namestnika za čas Pašićevega potovanja v Pariz.

Bolgarski zemljoradniki so pripravljali nov prevrat.

Razprava proti bivšim ministrom.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Predvečernjim so odkrile oblasti v Sofiji dve tajni organizaciji zemljoradnikov. Tajno gibanje zemljoradnikov vodijo bivši zemljoradniški poslanci. Glavna voditelja sta poslanca Tobaladžikov in Maksilov. Iz listin, ki so jih oblasti pri hišni preiskavi zaplenile, je razvidno, da hočejo zemljoradniki izvršiti državni udar ter prevr-

ti današnjo vlado. Več uglednih oseb, ki so v zvezi z zaroto, je bilo včeraj aretiranih. Nadalje aretacije še slede.

Beograd, 18. julija. Iz Sofije poročajo, da je včeraj pričela razprava proti bivšim bolgarskim ministrom v kabinetu Stambulijski in njihovim pristajšem. Obtožba je dvignena proti 600 osebam. V celi državi je nad 10.000 ljudi zaprtih.

Uradniki, te čakajte!

Beograd, 18. julija. Vlada je sklenila, da stopi nova uradniška pragmatika v veljavo 1. okt. t. l. Tedaj bodo baje priznali draginske doklade uradnikov istočasno z onimi oficirjev.

Železničarska pragmatika.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Včeraj popoldne je imel sejo odsek za proučevanje zakonskega načrta o prometnem o-sobju. Sprejet je bil predlog demokratiškega poslanca Kumanudija, da je za vse povere, ki jih povzročijo nastavljenici, odgovorna država. Vršila se je tudi razprava o disciplinarnih predpisih. Seja je bila prekinjena in se danes nadaljuje.

Novi 10-, 100- in 1000-dinarski bankovci.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Narodna banka bo v kratkem stavila v promet

novi bankovci po 10, 100 in 1.000 dinarjev, na eni strani radi pomanjkanja, na drugi strani pa tudi radi tega, ker shranjujejo nekateri sloji v neupravičeni bojazni velike vsote denarja doma. Izdaja novih bankovcev se izvrši v sporazumu s finančnim ministrom.

BORZA.

Curih, 19. julija. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 33.70, Beograd 6.10, London 26.30, Berlin 0.0019, Praga 17.125, Milan 24.65, Newyork 571.50, Dunaj 0.008075, Budimpešta 0.06, Varšava 0.045.

Zagreb, 19. julija. Pariz 5.525—5.575, Švica 16.475—16.525, London 4.35—4.36, Berlin 0.325—0.355, Dunaj 0.132—0.13275, Praga 2.835—2.845, Milan 4.075—4.095, Newyork 94.—94.50, Budimpešta 0.96—0.99.

pogodbo. Zelo verjetno je, da so se pri Kemalu uveljavljali tudi nemški vplivi, dalekosežnega pomena pa je bila ruska akcija. Sovjetski diplomati so iz taktičnih ozirov sprejeli v celoti brez pridržka turško stališče in Moskva je podpirala Kemalovo armado tudi s strelivom. Govorilo se je, da je šlo strelivo iz Nemčije preko Rusije v Malo Azijo.

Končno so uvideli že sami zavezniki, da sevrška pogodba ne bo nikoli držala in da je treba ubrati drugo pot. Po nekotlikih konferencah, krizah in po hudem vznemirjenju, ki ga je povzročila v prvi vrsti angleška intransigentnost, so se zavezniki zedinili v sklepu, da je treba izdelati novo mirovno pogodbo. Ta naloga je bila poverjena lausanski konferenci.

V Lausanni so Turki dosegli uspehe, ki so jih lahko veselili. Turčija je rešila svojo teritorijalno posest v Evropi. Grčija, ki se je poprej vznezdila celo v vzhodni Trakiji, je morala privoliti ne samo v izgrubo evropskega ampak celo tudi izgrubo maloazijskega turškega ozemlja, ki ji je bilo prisojeno po sevrški mirovni pogodbi. Načelo, da Turčija ne spada več v Evropo, je bilo v Lausanni odklonjeno. Turčija bo ostala še nadalje evropski vrtar pri Carigradu; njena naloga bo, da straži Črno morje in Marmarsko morje in da drži povprečnico na tehnici zapadnih sil in Rusije v bližnjem Orientu. Še večji so turški uspehi v gospodarsko-finančnem ciziru. Turčija se je osvobodila nadležne kuratele velesil in je postala gospodar v lastni hiši. Zlasti povoljno je rešeno vprašanje dolgov.

V vprašanju turških državnih dolgov je tako prizadeta naša država, zato je izjavil minister dr. Ninčić, da Jugoslavija lausanske pogodbe ne podpiše. Lausanska pogodba določa celo sankcijo, če turških dolgov, ki odpadajo na našo državo, ne poravnava do določene dobe. Ta sankcija obstoji v tem, da nas zadržijo Društvo narodov, ki poveri eni ali drugi mednarodni ustanovi v naši državi pobiranje dohodkov, ki so potrebni za izplačilo turškega dolga. To bi značilo finančno kuratelo nad našo nezavisno državo! (»Politika« z dne 15. tm.)

Turki so tedaj popolnoma uspeli s svojim odporom zoper zmagovalce. K že naštetim faktorjem, ki so jim omogočili uspeh, je treba pristaviti zemljepisni položaj njihove države. Turki pa so se v tem času opomogli tudi na znotraj. Odstavitev sultana in ločitev kalifata od posvetne oblasti znači uprav revolucijonaren napredek. Nova Turčija je prvi evropsko-azijski zaveznik Rusije. Nova Turčija pa je tudi tih azil germaofilske politike na bližnjem vzhodu. To je važnega pomena osobito za balkansko politiko. Reakcija proti rezultatom pariške mirovne konference je bila sedaj prvič sankcionirana od samih zaveznikov. Tako se izpreminja položaj! I-us.

Politične vesti.

* Evo, zopet so demokrati krivi! »Slovenec« porablja vso svojo učenost, da dokazuje, zakaj so klerikalci brez vsake moči v narodni skupščini. Evo zakaj: radikalec so podpisal »protokol sporazuma« v Zagrebu, pa niso svojih obvez izpolnili. In zakaj jih niso izpolnili? Zato ker imajo radikalec za hrbtom »še cele polke demokratiških mačk«. In zato so vam — eto — zopet ti nesrečni demokrati krivi, da klerikalci nimajo nobenih uspehov. Malo težko razumljivo sicer — pa za klerikalne ovčice je vseeno, verjele bodo že!

* Zopet vesti o koaliciji. Beograjski »Preporok« poroča v svoji 158. številki, da se radi zamotane notranje in zunanje politične situacije sedanja homogene vlada, posebno ker tudi v njenih vr-

stah sam, pi več soglasja, čuti prešibko, da bi mogel vladati in nastopati tako, kakor to zahtevajo interesi države. Vsled tega je med radikali ponovno nastopilo mnenje, da je neobhodno potrebno utrditi vlado s koalicijo z demokrati. Nekateri politiki so mnenja, da bo do koalicije prišlo že v štirinajstih do dvajsetih dneh, drugi pa smatrajo, da na koalicijo pred jesenskimi zasedanjem skupščine ni računati. Mi verjamemo, da bi radikali, ki spoznavajo vsak dan bolj, da so s svojo dosedanjim politikom temeljito skrahirali in da je vsak dan v nevarnosti tudi njihova večina v parlamentu, ki je danes prepuščena na milost in nemilost Turkom in Nemcem, sedaj radi obnovili koalicijo, vprašanje pa je, če bodo tudi demokrati pripravljeni »spasavati« radikale?

* Radić v zvezi z makedonstvujušimi. Beograjski listi prinašajo senzacionalno poročilo, da se je oblastem posrečilo odkriti zvezo med Radićem in sedanjo bolgarsko vlado, oziroma komandantom makedonskih komitasev, Todorom Aleksandrovom. Pred nedavnim časom je prišla v Zagreb iz Sofije skupina ljudi, ki so posetili Radića ter ostali več dni pri njem. Vladi se je zdelo stvar sumljiva, zato je uvedla preiskavo, ki je dosegla, da so bili dotični ljudje odpotniki makedonstvujuših ter so obiskali Radića radi osnivanja seljačke republikanske stranke v Makedoniji, ki naj bi bila osnova makedonstvujuših ter zavezništva Radića v boju proti Beogradu in sedanji naši državi. Preiskava se nadaljuje in zato oblast zaenkrat še ne izda poročila o tej najnovejši aferi, ki v Beogradu ne vzbuja nič manj zanimanja kakor znana zagrebška vohunska afeta.

* Radić izroči sodišču? V Beogradu je zavladalo splošno ogorčenje nad Radićem, ki je v svojem govoru dne 14. tm. žalil dinastijo in napadal kraljico. To ogorčenje delijo tudi oni krogi, ki so bili doslej za pogajanja z Radićem. Drznost, s katero habsburški podrepnik napada kraljevi dom Karadjordjevičev, ki je s svojim narodom vred trpel in se boril za osvoboditev, je izzvala pri vsakem patriotsko mislečem državljanu odvrtnost in gnuš. Časa je prenapolnjena. Sedaj je samo vprašanje: Ali bo država uveljavila svojo avtoriteto tudi napram Radiću? Noben sofizem, nobeno zavijanje dejstev ne pomaga nič: vsaka država bi poklicala človeka Radićeve vrste na odgovornost. Če zakon velja za ubogega branjeveca, ki se v pijanosti izpozabi in izblebeče žaljivo besedo o kralju — ali in s kako pravico sme Radić kot odgo-

voren politik in voditelj mas nekažnovo žaliti kraljev dom in izpodkopavati državno avtoriteto? Zadnji čas je, da se Radić nauči spoštovati državne zakone, ki veljajo več nego njegova ciganska klepetavost. Po najnovejših vesteh smemo soditi, da bo vlada z vso odločnostjo končala Radićevo megalomansko izpado.

* Panslavistična orijentacija nove bolgarske vlade? Organ kmečke stranke »Aurora« v Bukarešti doznava, da je bolgarska vlada pozvala v Bolgarsko g. Miljukova, da prevzame vodstvo ruske emigracije v Bolgarski. Miljukov slaneje sedaj v Berlinu. Ta poziv se smatra za simptom panslavistične orijentacije vlade g. Cankova. Prihod Miljukova se pričakuje.

* Osiguranje Male antante pred Ogrsko. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je predložil angleški vladi konkretni predlog glede Ogrske, v katerem zahteva, naj Ogrska podpiše protokol, v katerem se garantira razoroženje in sedajne meje Ogrske. Češkoslovaška zahteva zastopstvo v kontrolni komisiji, ki bo nadzirala uporabo ogrskega posojila. Mala antanta želi biti zavarovana pred vsakim napadom s strani Ogrske. Angleška vlada je izjavila dr. Benešu, da smatra njegove zahteve za upravičene.

* Po podpisu lausanske mirovne pogodbe. V plenarni seji vseh treh konferenčnih odborov je bil dosežen končni sporazum v vseh točkah. Mirovna pogodba bo podpisana v torek, dne 24. julija na slovesen način. Švicarska brzojavna agentura je izvedela nekatere podrobnosti o lausanski mirovni pogodbi z Turčijo. Zavezniki ladjeve morja šest tednov po ratifikaciji mirovne pogodbe zapustiti turško vodovje. Doktor ne stopijo v veljavo pogodbe o morskih ožinah, sme imeti vsaka velenila pri Carigradu po eno križarko in dva rušilca. Dosežen je tudi sporazum glede stavbe železnice v Turčiji.

* Napetost med Francijo in Italijo — radi kolonij. »Vossische Zeitung« poroča iz Pariza: Med Francijo in Italijo je v zadnjem času nastalo napeto razmerje. Gre pred vsem za kolonije, zlasti za Tunis, kjer so italijanske kolonije radi intenzivnega delovanja Francozov zelo vznemirjene. Italijanski poslanik je imel včeraj tozadeven razgovor s Poincarjem. Izgleda, da polaga italijanska fashistovska vlada na to mnogo večjo važnost, kakor pa na rešitev reparacijskega vprašanja.

* Govor maršala Haiga. »Lokalanzeiger« poroča iz Pariza: Maršal Haig, bivši vrhovni poveljnik angleških čet v Franciji, je imel včeraj govor, v kate-

rem je med drugim izjavil: Anglija more uresničiti svoje mirovne ideale samo, če bo izvrstno oborožena. Narod brez orožja si ne more priporiti niti spoštovanja niti prijateljstva svojih sosedov. Britansko kraljestvo se mora uspešno braniti, da prepreči novo vojno. Leta 1914 se je jasno pokazalo, kako daleč se pride, če vojska ni dovoljno oborožena. In ta nauk se ne sme ponoviti, pa tudi nikoli pozabiti.

* Madžarski socijalisti se odreka tretji internacionali. Madžarski socijalisti so na svojem glavnem zboru, ki se je vršil te dni v Budimpešti, sklenili pretrgati vse vezi s tretjo internacionalo in sploh z Moskvo. Odslej se hočejo parlamentarnim potom boriti za izboljšanje gmočnega stanja madžarskega proletariata ter delati za izgraditev in utrditev domovine. S tem so se znatno približali ostalim madžarskim meščanskim strankam in Bethlen celo upa, da se bodo dali pridobiti za sodelovanje s sedanjo vlado.

Razmere ob meji.

(Dopis).

Naša najsevernejša občina je Ojstrica, severno od Dravograda. Svoj čas je vključevala tudi občino Dravograd. Da so pa Dravogradčani lažje germanizirali, so odlučili trško občino od Ojstrice. Tako je zgubilo slovensko prebivalstvo moč nad trgov.

Na Ojstrici je enorazrednica s približno 80 otroci. Pouk na ti šoli oskrbuje tamošnji župnik Hafner, odkar je odšel učitelj Simon v Guštanj, ki je dolgo vstrajal v tem kraju.

Razmere v tej občini so se po prevratu zelo spremenile; ljudstvo je postalo bolj in bolj nemčurško, ker za svoje težnje ni našlo nikjer ušes. Mnogo je škodovala tudi razmejitevna propaganda. V novejšem času razburja domače upravne organe (občine in kr. šolskega sveta) zadeva — da se že 5 let ne pobirajo davki. Mi smo torej srečno prijatelji v Radićevo republiko — brez davkov!

Tako občina ne bode več mogla uradovati, ker tajnika ne more plačati. — Šole v jeseni ne bodo mogli otvoriti, ker ni denarja za drva in druge potrebščine. Blagajna so popolnoma prazne! Vsa prizadevanja občine, da bi se davek pobiral, so zaman. Ne okrajno glavarstvo, ne okr. šolski svet, ne pokrajinska uprava niso v stanu napraviti v občini reda! — Davkarji v Prevaljah pa žal ne gre prebivalstvu ali občini na roko. Ta urad se na dosedaj za Koroško veljavne zakone benega razumevanja za razmere ob meji! Vprašamo javno, če se najde kje oseba,

ne marljivosti in vztrajnosti, ko je kot prvi nabiral in nabral ono ogromno število književnih, životopisnih in kulturnih notic, brez dopusta, izrabljajoč ves prosti čas, brez velikih javnih knjižnic; kajti nikdar ni bil za dalje časa v Ljubljani. In ko mu je končno izšla prva knjiga in je njegova duša drhtela po priznanju, tedaj je padla iz dunajskega slovanskega seminarja ledena slana, češ, to ni nobena literarna zgodovina, temveč k večjem bibliografiji in še kot taka je pomanjkljiva! Ta sodbja je postala merodajna za vse njegovo poznejše delo. Glaser je bil prepričan, da se mu godi krivica, zato je bil trepki proti vsem »nasprotnikom«, tem bolj pa se je oklepal maloštevilnih prijateljev, ki se niso istovetili z ono obsodbo. Posebno rad se je zatekal k znanemu češkemu pisatelju dr. Karásku, ki ga je potrtega bodril in priznalno ocenjeval. Končna sodbja o vrednosti Glaserjeve zgodovine se bo dala zdaj, ko imamo za primer tudi že druga dela, objektivno, gotovo pa v milejši obliki izreči.

Končno Glaser kot prevajalec! Sam pravi, da se je lotil prevajanja v odmorih med drugim znanstvenim delom, bolj sebi v razvedrilo. Poleg prevodov iz orientalskih jezikov se je kot prvi med Slovenci spravil na prevajanje Shakespeareja in prevedel 11 iger. »Shakespeare v slovenskem prevodu? Čemu?« so spraševali rojaki. »Saj ga vsakdo lahko čita v (nemškem) originalu! In tako je Glaser 11 let ponujal zamen svojo prevode, pisal je kritike in o načelih, tako da mu že nihče ni hotel več objavljati in je nazadnje izdajal tak drobiž na svoje stroške... Vzrok te odklonitve ni bil samo, kakor je bil Glaser

ki bi naredila red? Kakšno preklinjanje bo, ko bode prebivalstvo moralo plačevati davke za pet let nazaj ali pa v višini — petih let, ker družega izhoda ni! Potem se pa čudimo, zakaj ljudstvo za državo ni navdušeno!

In predpise ne ozira in hoče vse tako kot je na Kranjskem ali Štajerskem. Dokler se pri nas ne odpravijo potom enake zakonodaje stari predpisi in podajo druga navodila — se z negacijo obstoja reda zaide samo v kaos. Kako da ljudje, ki sede danes po oblastih ne kažejo nobenega vnosa?

Dajte nam že vendar našo mariborsko oblast, v kateri bomo mogli urediti naše zadeve. Centrala v Ljubljani je daleč in kaj se Ljubljana zmeni za našo mejo. Na Prevalje pa nam dajte uradnika, ki bo voljan urediti davčne razmere na meji in bo šel oblastim in ljudem na roko.

Dnevna kronika.

— Spominsko ploščo poročniku Francu Malgaju, ki je padel 6. maja 1919 v osvobodilnih bojih na Koroškem, bodo postavili Slovenci mežiške doline na naravnih skali v bližini, kjer se je boril in padel za domovino. Odkrili jo bodo s posebno slavnostjo pod pokroviteljstvom generala Maistra dne 5. maja 1924.

— Za vojne begunce iz Prekmurja je ministrstvo vojne in mornarice na predlog IV. armijske oblasti v Zagrebu podaljšalo rok amnestije. Begunci, ki se vrnejo v roku štirih mesecev, se radi begunstva ne bo kazensko postopalo.

— Sporod kongresa Jugoslovenskega učiteljstva v Ljubljani. Zborovanja bodo trajala tri dni. V nedeljo, dne 5. avg. se vrši ob 8. uri dopoldne v mesni posvetovalnici na magistratu seja Glavnega odbora Udruženja Jugoslov. učiteljstva v katerem so poleg beograjskega vodstva tudi po trije zastopniki pokrajinskih i. s. iz Hrvatske, Slovenije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine, Crnogore in porbeništva iz Srbije. Popoldne istega dne se vrši zborovanje Glavnega odbora in delegatov vseh pokrajinskih sekcij Udruženja, na katerem bodo navzoči vsi predsedniki okrajnih učiteljskih društev in po en delegat od vsakega društva. To bo torej delegacija, na kateri bodo delegati iz vse države. Delegacija bo zborovala v veliki dvorani hotela Union. V ponedeljek, dne 6. avgusta se vrši v veliki dvorani hotela Union ob 8. uri III. državna učiteljska skupščina Udruženja jugoslovenskega učiteljstva. Skupščina bo zborovala ves dan. Na skupščini se bodo reševala organizacijska, notranja vprašanja UJU za celo državo. V torek,

prepričan, »da v Ljubljani vladajoča literarna struja rada obmejniki pisatelje stiska v kot«, temveč njegov jezik v resnici ni odgovarjal več sodobnemu razvoju. V sredi znanstvenega dela Glaser ni utegnil slediti neslutnemu razvoju slovenščine baš pod vplivom moderne, zato so mu nasprotniki očitali Cegnarjevo slovenščino in da spravlja oblike iz 15. in 16. stoletja zopet v rabo. Brezdvomno je Glaser razumel angleški izvirnik v filološkem oziru bolj kot njegovi soprevajalci, katerim je dokazoval, da so se bolj držali Schlesingerjevega nemškega prevoda, vendar za prevajanje pesnika samo jezikovno znanje ne zadošča.

Glaser je prevedel 16 dram, med temi celo Govekarjeve Rokovnjače, zbiral je nemške prevode slovenskih pesnikov in jih sam prevajal, da bi podal Nemcem slovensko antologijo. Vedno znova je skušal dokazati, da ni trebal prevajati pesnika baš pesnik. Toda ni jih prepričal. In tako je žel povsod le neuspehe. Nič čudno, da mu tudi realno življenje ni prineslo nobenih darov. Klasično pripoveduje, kako se je srečal z nekdanjim svojim tovarišem v Novem mestu. »Ali nisi ti Karl Glaser?« ga vpraša tovariš. Glaser pokima in vpraša: »Ali nisi ti dvorni svetnik Šuklje?«

Drugi so postali dvorni svetniki, voditelji naroda ali vsaj bogataši, on pa je ostal le — Karl Glaser.

In vendar, dragi Karl Glaser, za nas Slovence imaš kot tihi kulturni delavec večji pomen kakor marsikateri narodni voditelj in dvorni svetnik in bogataš! Dolaz!

Prof. dr. Karl Glaser.

(K desetletnici njegove smrti.)

Življenje, izpolnjeno z neumornim delom, posvečeno znanosti in narodu, zagrenjeno z navrhano kupo prevar in razočaranj, se je dne 18. julija 1913 utrnilo. V Hoče, od koder se je kot deček napotil preko mariborske gimnazije v široki svet, se je vrnil, da sklene račune o svojem potovanju. In je našel, da se rezultati ne ujemajo... Tragično spoznanje!

Do 6. gimnazijskega razreda je mislil na duhovniški stan, tedaj pa mu je Davorin Trstenjak s svojimi starinoslovnimi razpravami, rekli bi, zmedel glavo: sklenil je postati gimnazijski profesor in apostol sanskrita med avstrijskimi Slovani. Na zunan se mu je oboje posrečilo, okusil je kot profesor šest gimnazij v 4 deželah in postal je prvi indolog ne le med Slovenci, temveč prekosil je tudi mnoge inojezične sovrstnike. Toda zadovoljstva ni našel. Manjkalo mu je odmeva med rojaki, zamen je iskal razumevanja in priznanja, to je tistega ozračja, brez katerega ustvarjajoči duh ne more živeti.

Svojo življenjsko srečo je skušal postaviti na tri temelje: izbral si je bil iz po tedanjih nazorih visoko stoječih krogov družico, da bi mu negovala domače ognjišče; temeljito se je pripravil za svoj profesorski poklic, v katerem je upal priti do uglednega stališča; iz svojega duševnega bogastva je podal rojakom, kar jim je bilo ob vstopu med kulturne narode po njegovem prepričanju nujno potrebno: zgodovino slovenskega slovstva in prevode iz svetovne literature, angleške in one daljne indijske, s

katero so se bavili izvoljeni duševni aristokratje.

V vseh treh smereh je izgrešil pričakovani uspeh. O svojem rodbinskem življenju tudi s prijatelji ni rad govoril, toliko več pa o svojem učiteljevanju, ko so ga potiskali iz enega kota v drug kot (iz Kranja v Weidenau in od tam v Trst), ko so slovenski njegovi predstojniki ocenjevali njegove uspehe z »im allgemeinen befriedigend« te mu dajali »Verweis« in »Rüge«, tam je propadel pri vsaki kompetenci, naj se je potegoval za službo profesorja ali ravnatelja, istotako, ko je segal po najbolj zaželjenem cilju svojega življenja: postati vseučiliški profesor indologije; najbolj pa je propadel, ko je, ne moremo drugače reči, v svoji naivnosti pričakoval, da bodo rojaki nagradili njegovo znanstveno delovanje z državnim poslanstvom! Živel je še v ideologiji onih rodoljubov, ko je bilo kulturno delo in politično delo eno in isto, in ni opazil, da smo Slovenci med tem tudi v tej diferenciaciji krepko napredovali...

Glaser je bil literarno deloval v treh strokah: kot indolog, kot pisec naše slovenske zgodovine in kot prevajalec. — Z orientalskimi jeziki se je pečal temeljito, njegova disertacija je izšla v dunajski akademiji, dopisoval si je z vsemi znamenitimi indologi, prevedel indijske in perzijske pesnitve na nemški in slovenski jezik, ustvaril nam posebno Indijsko Talijo; toda kaj mu je pomagala vsa ta učenost, ko pa je nikdo ni hotel kupiti! Na tuje univerze ni mogel priti, domače pa takrat še imeli nismo. In ne bil bi ji v nečast!

In njegova slovstvena zgodovina! Ne moremo dovolj občudovati njegove vzor-

dne 7. avgusta se vrši ob 8. uri v veliki dvorani hotela Union II. kongres Udruženja jugoslovenskega učiteljstva. Prvi kongres se je vršil leta 1920 v Beogradu, ob ustanovitvi UJU. Kongresi se vrše vsako tretje leto, drž. učit. skupščine pa redno vsako leto.

— **Deutsches Volksblatt** o položaju Nemcev na Češkoslovaškem. Novosadski »Deutsches Volksblatt« prinaša v številki od torka dolg članek o krivicah, ki se jim Nemci na Češkoslovaškem. Članek je sestavljen tako, da bi človek, ki ne pozna razmer nazadnje res lahko verjel, da so Nemci na Češkoslovaškem brezpravna raja. Resnica je seveda do cela nasprotna in tudi naš list je že opejano poročal, kako tolerantni so Čehi napram svoji nemški manjšini, ki je namrečno do skrajnosti predrzna in neustrašna. Ne le po našem, ampak tudi po mnjenju nepristranskega inozemstva, ki pozna rovarjenje čeških Nemcev, postopajo Čehi s temi Nemci še mnogo predbro. Za njihovo popustljivost in dobroto jih sedaj češki Nemci tudi napadajo in blatijo v »Deutsches Volksblattu«. »D. V.« pa je v svojem članku tudi nesramen in se naravnost norec dela iz češko-slovaške edinosti in jezika. »D. V.« naj bi raje objavil dejstvo, da je antanta zaščitila v lozanski mirovni pogodbi manjšine v Turčiji s klavzulo, da imajo Turki postopati s manjšinami tako kakor postopajo Čehoslovaki s svojimi!

— **Preureditev selske službe pri pošti Sv. Jurij ob j. ž.** S 1. avgustom 1923 se preuredi dostava v selskih okrajih pri pošti Sv. Jurij ob j. ž. takole: V I. okraj bodo spadali sledeči kraji: Botričnica, Kameno, Sv. Primož, Brezje (Sv. Primož), Trnovec, Dole, Goričica (vzh. del), Zgoranje Lokarje, Spodnje Lokarje; v II. okraj: Pešena, Podgrad, Hruševac (sev. del), Vrbeno, Gornjavas, Dolnjavas, Sv. Rozalija, Bobovno, Ogorenc, Brezje (Ogorenc), Proseniško, Kristan, Vrh, Cerovec, Blagovna, Goričica (zah. del), Repno, Sebe; v III. okraj: Hruševac (juž. d.), Kladije, Kranjščica, Šibenik (zap. del), Podgorje, Zidenica, Novavas, Črnolica (sev. zap. del), Bezovje, Dolec, Dolska gorca, Razkože; v IV. okraj: Pole, Šibenek (vzh. del), Sv. Jakob, Planica, Vodruž, Ravne, Sečja vas, Osredok, Podlesje, Kalobje, Tezno, Vezovje, Črnolica (jug. vzh. del). Selski pismošča bo dostavljali v I. in III. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. in IV. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto.

— **Po povodnih poškodovane kraje** bo obiskala posebna komisija, ki bo ugotovila dejansko škodo. Oškodovanci dobe primerno odškodnino iz fonda 50 milijonov dinarjev. Merodajne činitelje v posameznih krajih pozivljamo, da nemudoma prijavijo kompetentnim mestom poškodbe.

— **Konec afere, Kamenarovičeva blamaža.** Kakor znano, je ljubljansko sodišče lani na podlagi očitkov ravnatelja Jadranske banke Kamenaroviča uvedlo sodno preiskavo proti ravnatelju Praprotniku, dr. Kavčniku in drugim radi zlorabe pri Jadranski banki. Sedaj je deželno sodišče preiskavo ustavilo, ker ni nobenega povoda za kazensko postopanje. Radikalci so za eno blamažo bogatejši.

— **Izlet v Švico.** Švicarski konzulat v Zagrebu priredi v zvezi s tamošnjim »Društvom za tujski promet« izlet v Švico, da se morejo naši ljudje upoznati z lepotoami Švice ter s tamošnjimi gospodarskimi razmerami. Odhod je iz Zagreba 3. avg., povratek 18. avg. Prijave je treba poslati najkasneje do 20. jul. na »Društvo za promet stranca« v Zagrebu. Trz I. 15.

— **Avstrijske koračnice v Zagrebu prepovedane.** Zagrebško policijsko ravnateljstvo je izdalo strogo naredbo, s katero se prepoveduje sviranje avstrijskih koračnic (maršov), signalov itd., kakršni so bili prej običajni v avstrijski vojski in raznih gasilnih in drugih društvih.

— **Velika tatvina v Beogradu.** V noči od ponedeljka na torek so doslej neznani tatovi vlomili v trgovino Sakalaridis & Kukulidis, prevrtili blagajno ter odnesli 100.000 Din. v gotovini in za 200.000 Din. biservov in drugih dragocenosti.

— **Bolnica za žene in deco v Beogradu.** Te dni se je mudila v Mariboru beograjska zdravnica Jelena dr. Miloševića in

je zbirala prispevke za novo bolnico za žene in deco v Beogradu. Bolnico ustanovljajo beograjske zdravnice, katerih je 20. Material je poklonila deloma znana Američanka Rozalija dr. Morton iz Njujorka, deloma škotske žene iz Edinburga. Stavba sama, ki je deloma že pod streho, bo stala krog 20 milijonov dinarjev. Prostora bo v njej za 250 postelj. Upravljalje bodo bolnico izključno ženske-zdravnice. Lep korak vrlih Beograjskank toplo pozdravljamo, zlasti požrtvovalnosti, s katero so se posvetile zbiranju prostovoljnih prispevkov, zakaj vsi stroški se bodo krili samo s prostovoljnimi doneski.

— **Izvolitev kozškega atamana v Beogradu.** Minulo nedeljo so se vršile v Beogradu v prostorih Sveruskega zemaljskega saveza volitve novega kozškega atamana. Na zboru sta bili zastopani dve struji, caristična in pomirljiva, demokratičnejša. Po daljši, mestoma burni razpravi je bil izvoljen za novega atamana polkovnik Kutarić, prijatelj znanega generala Krasnova, ki živi v Berlinu in dela monarhistično propagando. Zborovalci so poslali brzojavni pozdrav velikemu knezu Nikolaju Nikolaeviču, katerega pozivajo kozaki, naj kmalu osvobodi Rusijo. Zanimivo je, da vlada med kozaki trdno prepričanje, da bo še letošnjo jesen padel boljševiški režim in da se že o Božiču vrnejo v domovino. Zato so tudi naglašali vsi govorniki, da je treba med kozaki izvesti podrobno organizacijo, da bodo vsak trenutek pripravljeni na odhod in za vsako akcijo.

— **Stopetdeset let starosti** sicer ni doseglo mnogo ljudi, pač pa med želvami ni nikaka redkost. Nedavno so ujeli na Tongaiskih otokih veliko želvo, ki je do kazano dosegla nad 150 let. Na hrbtni kosti ima namreč pritrjeno srebrno ploščico, v katero je vrezal Cook leta 1772 svoje ime in letnico. Tudi v nekaterih zooloških vrtih imajo želve, ki so stare nad 100 let.

— **Polet čez Kavkaz.** Poveljnik boljševiških letalcev Snamensky je tedni preletel kavkaško gorovje v višini 4000 m s svojim letalom. Dvignil se je iz Moskve ter je po 24-urnem poletu pristal v Taškentu.

— **Dvajset milijonov poštne.** Meseca junija je zvišala sovjetska vlada poštino za 100 odstotkov. Sedaj je treba v Moskvi plačati za pismo, ki gre v inozemstvo, nič manj, kot 20 milijonov rubljev poštne. Človek res ne ve, ali bi se smejal ali jokaj.

— **Prepoved alkohola mladini v Angliji.** Angleška vlada je izdala zakon, s katerim je prepovedano prodajati alkohol osebam, ki niso dovršile 18. leto starosti.

— **5906 avtomobilov** v enem dnevu je izdelala meseca marca Fordova tvornica v Ameriki. To je rekord v izdelovanju avtomobilov.

— **Svetovni rekord v hitrosti parnika.** Največji potniški parnik sveta, američanski »Leviathan«, je dosegel glede hitrosti svetovni rekord, ker je prevozil na svoji prvi vožnji v eni uri največ 28,04 vozlov, povprečno pa 27 vozlov. Prekosil je s tem največji angleški parnik »Majestic«, ki je ponos Angležev. Povrh je dosegel »Leviathan« ta rekord v neugodnih vremenskih razmerah.

Dopisi.

Iz Sv. Lovrenca na Poh. nam piše brodar g. Hüttl: Ponesrečence o priliki nesreče na Breznu sem prvi zapazil in jih potegnil iz vode. Prvega sem našel župnika Baznika, nakar sem ves dan iskal ostale utopljence, ter jih tudi razen bogoslovca Držečnika našel. Takoj sem potom postajenačelnika g. Kaučiča obvestil brezniške farmane.

Iz Ptuj. Na ptujskem gradu igra še vedno vlogo upravitelja g. Herman Gumpert. Mnogo se je pisalo že o njem v slovenskem časopisju, posebno, da je neprijazen in trd napram slovenskemu ljudstvu. Trdi se, da bi lahko očeval svojega gospodarja mnogo škode s tem, da bi primerno skrbel, da se razdelijo potom agrarne reformne oblasti oddaljena posestva, ne pa najbližja. Na vsak način pa bi bil že več kot skrajni čas, da bi se v državi SHS gledalo na to, da nimamo na takih odgovornih mestih naših narodnih nasprotnikov. To bi bila naloga kompetentnih oblasti in gospodarja samega.

Mariborske vesti.

Maribor 19. julija 1923.

m POGREB ŽUPNIKA VOLČIČA se vrši glasom brzojavnega obvestila v petek, dne 20. julija ob 8. uri na pokopališču v Breznu (ne kakor objavljeno v večerajšnji številki, v soboto, dne 21. julija).

m Glasbena Matica. Gospa Jančerjeva — posestnica hotela »Zamore« v Mariboru, je v posvečenju soprogovega spomina poklonila pevskemu zboru GM en tisoč dinarjev, ker so rajnemu v slovo od doma in ob odprti grobnici zapeli žalostinke. Odbor pevskega zbora ji izreka za ta velikodušen dar svojo najtoplejšo zahvalo. — Pri zadnjem matičnem sestanku smo sklenili, da koncertiramo prihodnjo nedeljo t. j. 22. tm. v Hočah pri Mariboru. Da morejo sodelovati vsi, se bodo pele povečini narodne in njim sorodne pesmi, moški zbori, pa tudi mešani, če bo mogoče. Za moški zbor je vaja v petek večer ob 20. uri. Vsak pevec, ki ne namerava iti v Hoče, naj na primeren način to sporoči do petka društvenemu predsedniku.

m Dobro mu bo plačano stanovanje ali prenočišče, kdor ga da na razpolago razstavnemu odboru. Prijavite ga takoj v pisarni razstave, Cankarjeva ulica 5.

m Mesne cene pri nas in drugod. V ljubljanskih listih najdemo naznanila mesarjev, ki prodajajo prvovrstno goveje meso po 18, drugovrstno pa po 17 D. Pri nas v Mariboru pa imamo še vedno meso po 25 D. Kako je to mogoče? Ali mora biti Maribor res vedno najdražje mesto? Tudi v Zagrebu je aprovizacijski odbor, kakor poročajo zagrebški listi, reguliral cene na povprečno 18 Din. Mariborski aprovizacijski odbor, kje si?

m Dar Protituberkulozni lgi. Dne 12. tm. je bilo na uradnem dnevu v Sv. Lenartu zapriseženih devet lovskih čuvajev. Po prisegi so izročili predsedniku PTL 300 K za ligo. Posnemanja vredno!

m Državna loterija. Srečke drž. razredne loterije za novo kolo se dobe zopet pri blagajni glavne pošte. Od 100.000 srečk bo v celim kolu (ki obstoji iz petih razredov) izžrebano 50.000 dobitkov v skupnem iznosu 17.290.000 D. Vsakdo, ki želi igrati, naj si pravočasno oskrbi srečke, dokler je še velika izbira števil in zaloga na razpolago. Razpošiljajo se tudi po pošti izven Maribora.

m Tehnične priprave za Industrijsko-obrtno vzorčno razstavo so v polnem teku. Te dni se zatvori Prešernova ulica med Aleksandrovo cesto in Razlagovo ulico. Pri glavnem vhodu v Prešernovo ulico bo postavljen veličasten vhod v stilu grajskega stolpa. Tudi na razstavišču samem je delo v polnem teku. Razstava bo daleko presegala dosedanja razstavi in obeta postati res nekaj izrednega. Maribor lahko s ponosom zre na svoje podjetno obrtništvo in industrijo. Zato pa je tudi želeli, da bi našli prireditelji vsestransko razumevanje in podporo, tako v moralnem kakor materialnem oziru. Podpirajmo domačo obrt in industrijo, ki sta podlaga blagostanja vseh slojev in vseh držav!

m Pri delu ponesr. Ključavničarski učenec Avgust Hadner, zaposlen pri ključavničarju Kottbauerju, je pri delu ravnal tako neprevidno, da mu je padla težka železna plošča na noge ter mu zlomila levo nogo nad kolonom. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico.

m Pozor pri uživanju gob! Dvajsetletna zasebnica Marica Karner se je včeraj najedla gob, ki jih je sama nabrala. Med užitimi pa je bilo tudi par strupenih, ki jih je vsled nepoznanja ali nepazljivosti pripravila z drugimi vred. Kmalu po kosilu je občutila v želodcu in trebuhu grozne bolečine. Rešilni oddelek jo je v zelo nevarnem stanju prepeljal v bolnico. Zato več pazljivosti pri uživanju gob. Gobe, ki jih ne poznate kot užitne, raje uničite!

m Še eno zastrupljenje z gobami. Kakor doznavamo naknadno, se je včeraj zastrupila z gobami tudi neka Marija Kobal, stanujoča v Usnjarski ulici. Gobe je dobila od svoje matere, ki jih je sama nabrala. Prepeljali so jo v bolnico.

m Prodaja gob na trgu. Z ozirom na to, da se je pojavilo že več slučajev zastrupljenja z gobami, bi bilo umestno, da bi mestni magistrat odredil za prodajo gob na trgu poseben prostor, kjer bi jih tržni nadzornik vsak dan pregle-

doval ter s tem preprečil prodajo strupenih ali pokvarjenih gob. To bi imelo poleg tega še to prednost, da bi se prodajale gobe na enem mestu, kar bi nedvomno vplivalo tudi na cene, občinstvo pa bi imelo jamstvo, da so gobe, ki se prodajajo na trgu, užitne. Sedaj je vsaka kontrola nemogoča, ker so prodajalci raztreseni po celim trgu.

m Po plačilo je prišel. Leta 1920 je bil v delavnicah južne železnice v Mariboru najhujši agitator proti naši državi in priganjač Nemcev strojevodja Wališ. Vse, kar je bilo slovensko, je sovražil in zaničeval. Povsod je rovaril proti Slovincem in jugoslovensko mislečim tovarišem sploh. Ko so mu končno postala tla prevročja, jo je na tistem popihal preko meje in se na ta način izognil službenemu plačilu. Gotovo je zopet računal s slovensko dobrodušnostjo in mehkim srcem ter se je te dni vrnil v Studence, morda z namenom, da bi rovaril dalje. Toda tokrat ni imel več časa, da bi pobegnil. Oddan je v zapore sodišča, kjer bo delal pokoro za grehe, o katerih je mislil, da so že davno pozabljeni.

m Kavarna v mestnem parku. Dnevno koncert od pol 17. do pol 19. ure in od 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

Sokolstvo.

o Sokol v Ljutomeru slavi dne 4. in 5. avg. svojo 20-letnico z akademijo, obhodom, veliko javno telovadbo in ljudsko slavnostjo. Ljutomerskega Sokola je ustanovil kot tretje sokolsko društvo na Stajerskem takratni ljutomerski zdravnik dr. Chloupek. Ob 20-letnici se zbere v Ljutomeru vse napredno Mursko polje in Prekmurje.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru

združena z vinarsko, vrtnarsko, umetniško in gradbeno razstavo.

(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Oddaja reklamnih plošč. Razstavní odbor ima na razpolago še več sten v pokritih zgradbah in na prostem, ki so primerne za reklamo. Reflektanti naj se zglašajo v pisarni razstavnega odbora, Cankarjeva ulica. Priporočljivo zlasti za trgovce in industrijska podjetja.

Oglase za razstavní katalog, ki izide o priliki razstave v veliki nakladi, sprejema pisarna razstavnega odbora in pooblaščen oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Gosposka ulica.

Na veselícnem prostoru se odda še eno zabavišče. Reflektanti naj se oglase v pisarni razstave, kjer dobe podrobnejša pojasnila.

Vsi trgovci, ki so sprejeli od razstavnega odbora reklamni lepak razstave, se naprošajo, da ga izvesijo v svojih izložbah.

Zaščita izumov. Vsi izumi, ki bodo razstavljeni na razstavi, bodo oblastveno zaščiteni in je vsaka zloraba ali ponarejanje izključeno, na kar opozarjamo vse razstavljalce.

Slikanje in fotografiranje na razstavi je dovoljeno le s predhodnim dovoljenjem razstavnega odbora. Tozadevna pooblastila bo izdajala razstavna pisarna za vsak posamezni slučaj. Brez dovoljenja je vsako slikanje ali fotografiranje prepovedano.

Objave.

§ Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« v Mariboru ima svojo redno sejo v petek, dne 20. tm. Prosi se sigurne udeležbe.

§ Izlet »Drave«. Nar. žel. glasbeno društvo »Drava« priredi v nedeljo dne 22. t. m. pri lepem vremenu z svojimi vsemi odseki, t. j. pevskim zborom, godbo in tamburaši, društveni izlet v Sv. Lovrenc na Pohorju. Odhod zjutraj z vlakom ob 5. uri 13 min. iz koroškega kolodvora. I. Fale peš čez Cinžat—Marija v Pušcavi v Sv. Lovrenc na Pohorje. Vrnitev z večernim vlakom. Vsi člani in prijatelji društva se najljubšeje vabijo k udeležbi.

Izpred sodišča.

Preljubenziv sin in brat.

25-letni posest. sin Fr. Čeh iz Pacinja, okraj Ptuj je 9. maja na njeni vlačil. Ker je grdo pretepal konje, ga je mati Marija Čeh posvarila. To pa je sina tako razkačilo, da je začel mater, kakor tudi svojo sestro Ivano psovati s »prekletimi babami in kurbanami. Ker se je radi teh psovki hči zavzela za svojo mater, jo je razdivjani brat najprej udaril z bičem po hrbtu in obrazu, nato pa z roko po levem licu ter jo slednjič zagnal na tla. Nato je surovež svojo mater v roko tako hudo udaril, da se je zgrudila na tla. Obe sta zadobili lahke telesne poškodbe. Čeh, ki je že 8krat predkaznovan, prizna svoje dejanje. Obsojen je bil na 5 mesecev ječe.

Ni pustil rubiti.

Izvršilni organ Matevž Ogrič, je bil od okrajnega sodišča v Ptuj odrejen, da izvrši pri posestniku Ivanu Cafuta v Velikem Okiču rubež na premičnine. Ko je Ogrič hotel dne 21. marca zarubiti lovsko puško, mu jo je Cafuta s silo iztrgal iz rok. Obsojen je bil radi pregreška po § 94 srb. k. z. na 400 Din. denarne kazni, v slučaju neizterljivosti pa na 14 dni zapora.

Gospod »finančni podpreglednik«.

25-letni brezposelni pekovski pomočnik Josip Kosi, nazadnje pri Sv. Barbari v Slov. goricah, je nosil od 18. januarja do koncem marca neopravičeno uniformo finančnega podpreglednika. Dne 29. marca je prišel v gostilno Ivana Pihler v Zg. Dupleku, okraj Maribor, ter zahteval, da mu gostilničar pokaže vino, ki ga bode zadalil. Davka je zahteval 300 K, kateri znesek mu je gostilničar tudi izplačal. Kosi, ki svoje dejanje prizna, je bil pred okrožnim sodiščem obsojen radi hudo delstva goljufije in pregreška po § 104 srb. kaz. zak. na 8 mesecev ječe.

Tatinski in goljufivi vrtnar.

Ko je dne 24. aprila prišla Pavla Šaher iz Maribora do svojega stanovanja v Slovenski ulici, je že pri odklepanju sobe zapazila, da je žabica, s katero je bila soba zaklenjena, nekaj pokvarjena. Ugotovila je, da ji je bilo iz sobe odnešeno 5

ruhv, 6 ženskih srajc, ene ženske hlače, 12 brisač, 3 moderčki, 1 predpasnik in ena servijeta ter pri njej stanujočemu Antonu Jakorcu 2 moški srajci in ene spodnje hlače. Dognalo se je, da je te stvari ukradel 49-letni vrtnar Emanuel Mydlil iz Maribora. Ukradene predmete je prodal nekemu starinarju, kjer je dobila ukradena Šaher nekaj svojih stvari nazaj. Mydlil je nadalje osumljen, da je dne 22. aprila Josipu Kirbišu v Mariboru izvalil na goljufiv način znesek po 1050 K. Obljubil mu je prinesiti 7 dreves, zakar mu je Kirbiš izplačal 1050 K. Mydlil pa dreves ni prinesel in se sploh ni več prikazal h Kirbišu. On prizna svoje dejanje. Okrožno sodišče ga je obsodilo radi hudo delstva tatvine in prestopka goljufije na 6 mesecev težke ječe.

Celjske vesti.

Pogreša se Pavla Žumer, 15 let stara služkinja iz Škofje vasi. Zadnji čas je služila pri g. Iv. Pfeiferju v Celju. Dekle je velike, vitke postave, kostanjevih las in bledega obraza. Eventuelne informacije naj se pošljejo na občino Škofja vas.

Gospodarstvo.

g Na svinjski sejem v Mariboru dne 13. julija 1923 se je pripeljalo 239 svinj in 3 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov kom 800-1100 K, 7-9 tednov 1200-2000 K, 3-4 mesece 2300-3500 K, 5-7 mesecev 4800-5200 K, 8-10 mesecev 5400-5800 K, 1 leto 7500-10.000 K, 1 kg žive teže 80-100 K, 1 kg mrtve teže 115-120 K.

g Tedenski sejem v Zagrebu 18. julija. Cene v glavnem nespremenjene. Za kg žive teže notirajo: voli domači I. 13,5-14, II. 12-13, III. 8-9,5, mlada živina 12-15, krave I. 11,5-12,5, II. 10,5-11, teleta I. 16,75-18,5, II. 16-16,5, III. 13-15,5, bosaška živina I. 11-12, II. 9-10,5, III. 7-8, svinje I. 23-24, II. 21,85-22,5, III. 20-21,5.

g Produktna borza 18. julija. Novi Sad: pšenica stara baška 410-415, nova 375-387,5, ječmen baški 290-295, oves baški 315-320, turščica baška 300-310, bela 317,5, banatska 315, moka baška »0« 655, »2« 650, »5« 550, »7« 420. Beograd: turščica 330, zaključek 320. Zagreb. Po-

stavno vojvodinska postaja: pšenica no-335, za krmo 260-275, oves stari 320-325, va 350-375, stara 405-415, turščica žolta moka »0« 650-675, »2« 625-630, »4« 600-290-300, rž 325-335, ječmen za pivo 325-625.

Mala oznanila.

Lokal na prometnem kraju, z inventarjem, na prodaj. Poleg lekala se nabaja stanovanje, katero se odda kupcu s pohištvom ali brez pohištva. Ihtotam se prodaja harmonika in moško kolo. Koroška cesta št. 90, Pirc. 1473 2-1

Lurjeno strojeopisko sprejme Okrajno glavarstvo. 1474 3 1

Kompletna oprema za delikatesno trgovino, z ledenico in marmornasto ploščo, pripravna za vsako specerijsko trgovino, ceno na prodaj. Vpraša se pri gostilničarju, Frankopanova ulica št. 11. 1475 2-1

VI dobite poštni paket franco povsod: 1 fini med. konjak, 1 hol. liker Levert, 1 Co-infreanks liker, 1 Triple sec; vse skupaj samo za Din. 252-Hmelak i drug, Maribor. 1301

Nalepše srajce, kravate, klobuke, nogavice in ostalo modno blago dobite po ugodnih cenah v modni trgovini B. Veselinović & Komp., Maribor, Gosposka ul. 26. 1382

Voz (Plateau) z dobriimi vzmetmi, prenovljen, ki nosi 2000 kg, se po ceni pro'a. Vpraša se v Slovenski ulici št. 20. 1467 3-2

LOKAL,

24 m² velik, z tremi lepimi izložbami, v sredini mesta, se radi preselitve odda. Ponudbe pod »Lokal« na upravo lista 1476 3-1

Nogavice

kupite najcenejše pri trrdki

Anica Traun, Maribor Grajski trg 1. 1179

I. citraški klub v Mariboru

vabi cenjeno občinstvo k

I. citraškemu koncertu

ki se v'ri v četrtek, dne 19. julija 1923 ob 20. uri v vrtni verandi Gambinove dvorane, v slučaju slabega vremena pa v dvorani. Igalo se bode v zboru, kvartetu in duetu pod vodstvom g. A. Šauerle. Sodelujejo tudi znani solisti g. Josip Omulec.

Vstopnina 5 Din.

Preplačila se hvaležno sprejemajo. Posebna vabila se ne bodo razposlala. K obitni udeležbi vabi

1470

ODBOR.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Podpirajte slovenske tvrdke!

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(25)

»To je čisto priprosto, — moj prijatelj Poisson vam bo znal to vse natančno povedati,« — je odvrnil Crebillon, — in obrnivši se proti Poissonu, ki je v strahu pred palico že krivil hrbet, — ga je povabil, da pove, —

»Torej Poisson, dragi prijatelj, povej tu gospodu d' Etiolesu, kaj se je godilo med teboj in gospodom Berryerjem.« —

In Noe Poisson, ki bi bil kaj rad prepuštil čast pripovedovanja prijatelju, — je stokačajoč jel pripovedovati, kako mu je naznanil Berryer, da grozi Ivani smrt od strani mogočnih in neizprosnih sovražnikov, — kako sta potem s Crebillonom uredila vse v sporazumu z Berryerjem, da je Ivana lahko ubežala in se rešila preteče ji nevarnosti. —

»Na ta način ste torej mislili, da naredite moji ženi veliko uslugo,« — je pripomnil d' Etioles, ko je Noe končal svojo pripoved. — »In zahvaliti se vam moram, gospoda moja,« — je še pristavil. —

»Moj Bog, prav res tako!« — je pripomnil Crebillon, medtem ko je Noe, srečen, da mu ne grozi več batina, — prost strahu zopet olajšano dihal. —

»Ali,« — je potem pristavil d' Etioles, ki je spletko že v prvem hipu razumel, ne da bi to pokazal, — »jaz vendarle ne razumem, kako vlogo naj bi v vsem tem igral kralj.« —

»In vendar je tudi to čisto priprosto. Moj prijatelj vam bo tudi to razmerje razjasnil.« —

Noe je tedaj z večjo sigurnostjo, ker ga je minila bojazen, pripovedoval o pogovoru s svojo ženo ter olepšal v svoj prilog, kar mu je žena zaupala. —

Potem pa je začel govoriti Crebillon.

»Ko je moj prijatelj zvedel od svoje žene, kaj se je pravzaprav zgodilo, kako sva tudi midva po nedolžnem pomogla k ropu, tedaj je Poisson, ki je prav pošten mož, takoj pritekel k meni in me zaprosil, ves ogorčen, da se je moglo kaj takega pripetiti, naj se poslužim vseh pripomočkov, katerih se spomnim in katerih smo na odru vajeni, da rešim njegovo hčer iz sramote in nečasti; rekel mi je celo, če se nama ne posreči rešiti jo, da bo on, čeprav nevede, vendar pa s skriven, že vedel, kaznovati se za tak zločin. Na prvo debelo vejo se hoče obesiti, da izbriše madež na svoji časti.« —

Ta besede, ki jih je izrekel Crebillon z jako resnim glasom, so zopet spravile v novo grozo ubogega Poissona, katere mu so se že kar lasje ježili. — Začel se je spraševati, kaka smrt mu je pač odločena, — ali se je morda rešil batin, le da bo lahko visel? —

Crebillon se pa ni brigal za komično obupanost svojega prijatelja, ampak je nadaljeval nemoteno svojo pripoved. —

»Zdelo se mi je tedaj najpoglavitejše, da pridem k vam kot soprogu nedolžne žrtve, da nastopite kot pravi, od narave že odločeni ji branitelj. Dovolite še, da se jaz in moj prijatelj Poisson popolnoma staviva vam na razpolago, za kar bi nas potrebovali ter vas le prosiva, da zapoveste, kaj naj storiva.« —

»Ah gospoda moja,« — kako se naj oprostim pred vama, kako se naj vama zahvalim?« — je navidezno ginjen in potrj vprašal d' Etioles. —

In stiskal je roke obema prijateljema. Ta dva sta se poklonila, medtem ko je d' Etioles nadaljeval:

»Ne bojte se, dragi moj Poisson,« — je govoril proti Noetu, kateremu se je vračalo upanje, da se zadeva ne reši tako slabotno za njega, — »ne bo se treba obesiti, kajti prisegam vam pri Bogu, znal bom rešiti sramoto svojo ženo.« — Gospoda, sedaj sem ves vaš, zvezani smo na življenje in smrt, — ne pozabite in spo-

mnite se zmeraj, da je moja zakladnica — moja sablja — moje ime in moja oseba vsa vaša!« —

Noe je pri teh besedah že zopet bil v nebesih, kjer so bile po njegovem mnenju le steklenice dobrega, sladkega, močnega vina; katero je on tako rad pil in do katerega mu sedaj pač ne bo težko priti, če ima celo zakladnico na svojo razpolago. — Crebillon pa je ostal resen, — le mal, ironičen smev mu je zgrbančil ustni. —

»Ali,« — za zlomka vendar,« — je zopet povzel d' Etioles, ki je bil na Crebillona jezen, ker ga je pusti tako trepetati, predno mu je povedal novico, katero je tako željno pričakoval. — »Zakaj mi niste tega takoj povedali?« —

Crebillon pa si je zlobno mislil: »To je bila tako moja ideja, dragi gospod.« —

Glasno pa je pristavil, ne da bi odgovoril na vprašanje, ampak vprašujoč: »In sedaj, dragi gospod, oprostite, da sem tako prost, kaj mislite sedaj vi storiti?« —

»Kaj storim,« — odgovori Henrik d' Etioles pozvonivši z namiznim zvoncec: »Evo, takoj bode to videli!« —

In strežaju, ki se je prikazal, je ukazal:

»Mojo kočijo, mojo ceremonijalno opremo takoj, — takoj. — Gospoda, jaz grem v Versailles, grem h kralju in prisegam vam, da dosežem pravo,« — je nadaljeval proti Crebillonu. —

»Razpolagajte z nama dvema!« — je še ponovil Crebillon. —

D' Etioles je dozdevno malo pomislil, potem pa je rekel skoro kot da se posvečuje sam s seboj:

»Ne, za to, kar mislim storiti jaz, je boljše, da sem sam. Pustite mi vaš naslov,« — je še dostavil, obrnivši se do Crebillona. — »Ako bi mi bilo od koristi, se obrnem gotovo do vas, kot do svojega najvdanejšega prijatelja.« —

Zopet sta se poklonila d' Etiolesu. —

D' Etioles je medtem stopil k mizi, pa napisal par besed na listek, katerega je podal Poissonu, ki ga je sprejel, — a ko so mu oči razločile pomen listka, se je žarek veselja razlil po njegovem obrazu.

»Kaj je to?« — vpraša Crebillon, zroč na list, katerega je držal Noe Poisson. — »To je nakaznica na pet tisoč lir, katere vam izplača moja blagajna,« — je odgovoril d' Etioles. —

Crebillon je živahno zagrabil košček papirja ter ga pomolil nazaj d' Etiolesu, medtem ko je Noe žalostno osupnjen gledal, kako mu je Crebillon iztrgal dragoceni zaklad. —

»Prosim vas,« — je d' Etioles odvrnil na nemo zavrnitev njegove ponudbe, — »ne bodite brezpotrebno ponosni, gospod Crebillon. — Ali morda mislite, da sem vas hotel užaliti? — Ne, to gotovo ni moj namen. — A bojim se, da vas bom še potreboval, in vaša pomoč mi bo tem dragocenejša, ker vem, da vam smem zaupati.« —

»Ali — bi bilo tedaj morda prav, da vam še naprtim celo stroške, katere bode morda radi mene imeli? — Moja blagajna k sreči ni prazna in logično je, da so vsi stroški na moji strani. — Sprejmite, prosim vas, gospod Crebillon, storite mi to ljubav. — Poeti navadno niso bogati, gospod Crebillon, in morda bi čez malo časa že obžalovali, ako bi v prevelikem ponosu zavrgli mojo pomoč. — Jaz znam ceniti vašo plemenito čustva, ali ne smete se pustiti zapeljati čez mero,« — je končal svojo prošnjo in ponudbo. —

»Pri moji veri,« — je pomislil Crebillon, — »prav ima in res je tako.« — Glasno pa je odvrnil: »Sprejemem tedaj vašo ponudbo!« —

»Z Bogom gospoda, in na svidenje in še enkrat: hvala, lepa hvala vam!« —

Malo časa zatem je d' Etioles v ceremonijalni opremi stopil v svojo kočijo, ter velel kočijažu:

»V Versailles!« —

(Dalje prihodnjič.)